

Total No. of Printed Pages : 31

Subject Code : C3

B23-GS
(EN/AS/BN/BD/HN)

3050

214591

2023

GENERAL SCIENCE

Full Marks : 90

Pass Marks : 27

Time : 3 hours

Candidates shall note that each question will be multilingual, viz., in English/Assamese/Bengali/Bodo/Hindi medium, for their ready reference.

In case of any discrepancy or confusion in the medium/version, the English version will be considered as the authentic version.

The figures in the margin indicate full marks for the questions.

SECTION – A

1 × 10 = 10

1. Choose the correct answer :

শুদ্ধ উত্তৰটো বাছি উলিওৱা –

শুদ্ধ উত্তৰটি বেছে নাও :

गेबें फिननायखौ सायख' :

सही उत्तर चुनिए :

(i) Which of the following is not an example of metalloid ?

তলৰ কোনটো ধাতু কল্পৰ উদাহৰণ নহয় ?

নিম্নোক্ত কোনটি ধাতুকল্পৰ উদাহৰণ নয় ?

गाहायनि माबे धातुसानजानि बिदिन्थि नडा

निम्न में से कौन धातुकल्प का उदाहरण नहीं है ?

(a) Si

~~(b) Ge~~

(c) B

~~(d) Al~~

(ii) Which of the following compound is used in soda – acid fire extinguisher ?

তলৰ কোনটো যৌগক ছ'ডা এছিড অগ্নি নিৰ্বাপন যন্ত্ৰত ব্যৱহাৰ কৰা হয় –

নিম্নোক্ত কোন যৌগিকটি সোডা-অ্যাসিড অগ্নি নিৰ্বাপন যন্ত্ৰে ব্যৱহাৰ কৰা হয় –

गाहायनि माबे खौसेखौ स'डा-एसिड अर खोमोय्पा जुन्थियाव बाहायनाय जायो –

निम्न में से किस यौगिक का उपयोग सोडा-अम्ल अग्निशामक में किया जाता है ?

(a) NaCl

~~(b) Na₂CO₃~~

(c) NaHCO₃

~~(d) NH₄Cl~~

(iii) Decomposition of vegetable matters into compost is an example of which of the following class of reaction ?

বনস্পতিজাত দ্ৰৱ্যৰ পচন সাৰলৈ পৰিবৰ্তন হোৱাটো তলৰ কোনটো শ্ৰেণীৰ বিক্ৰিয়াৰ উদাহৰণ ?

বনস্পতিজাত দ্ৰৱ্যৰ পচন সাৰে পৰিবৰ্তন হওয়াটি নীচের কোন শ্রেণীর বিক্রিয়ার উদাহরণ ?

मैगं थाइगंनि सेवनानै हासार सोलाय होनाया गाहायनि माबे थाखोनि फिनजाथाइनि बिदिन्थि ?

वनस्पति पदार्थ का खाद्य में अपघटन निम्न में से किस अभिक्रिया का एक उदाहरण है ?

(a) Endothermic reaction তাপগ্রাহী বিক্রিয়া তাপগ্রাহী বিক্রিয়া দুঁসোৰগ্ৰা ফিনজাথাই ঊষ্মাশোষী অধিক্রিয়া	(b) Exothermic reaction তাপবজী বিক্রিয়া তাপবজী বিক্রিয়া দুঁখাংগ্ৰা ফিনজাথাই ঊষ্মাশোষী অধিক্রিয়া
(c) Both দুয়োটাই উভয়ই মোননৈবো দোনোঁ	(d) None of the above ওপৰৰ এটাইও নহয় উপরের একটিও নয় গোজৌনি মোনসেবো নডা उपरोक्त में से कोई नहीं

(iv) When electric current is passed through the coil of a solenoid, then the magnetic field

চ'লেনইডৰ কুণ্ডলীত বৈদ্যুতিক প্ৰবাহ প্ৰবাহিত হলে, চৌম্বক ক্ষেত্ৰ –

সোলেনইড-এৰ কুণ্ডলীতে পৰিবাহী দ্বাৰা বাহিত বৈদ্যুতিক প্ৰবাহ প্ৰবাহিত হলে, চৌম্বক ক্ষেত্ৰ –

सलेनयडनि रेबख'नाव मोब्लिब दाहार बोहैनाय जायोब्ला सुम्बक सालिया –

जब किसी परिनालिका की कुंडली में विद्युत प्रवाहित होती है तब चुंबकीय क्षेत्र –

(a) increases along the direction of current.

প্ৰবাহিত প্ৰবাহৰ দিশত বাঢ়িব

পৰিবাহীত প্ৰবাহৰ দিকে বাড়বে

बोहैनाय दाहारनि दिगाव बांगोन

विद्युत प्रवाह की दिशा में बढ़ जाता है ।

(b) decreases along the direction of current.

প্ৰবাহিত প্ৰবাহৰ দিশত কমিব

পৰিবাহীতে প্ৰবাহৰ দিকে কমবে

बोहैनाय दाहारनि दिगाव खमिगोन

विद्युत प्रवाह की दिशा में घट जाता है ।

(c) remains the same at all times.

সকলো সময়ত একেই থাকিব

সকল সময়ে একই থাকবে

गासैबो समावनो एखे थागोन

सभी समय एक ही रहता है ।

(d) becomes zero

শূন্য হব

শূন্য হবে

लाथिख' जागोन

शून्य हो जाता है ।

(y) Which of the following is used to measure the potential difference of a circuit ?

তলৰ কোনটোয়ে বৰ্তনীৰ বিভৱ ভেদ নিৰ্ণয় কৰাত ব্যৱহৃত হয় –

নিম্নোক্ত কোনটি বৰ্তনীৰ বিভৱ ভেদ নিৰ্ণয়ে ব্যৱহৃত হয় ।

गाहायनि माबेया सोंखनथाइनि थाखाथि फाराग दिहुननायाव बाहाय जायो –

किसी परिपथ के विभवांतर की माप के लिए निम्न में से किसका प्रयोग किया जाता है ?

(a) Ammeter

এমিটাৰ

অ্যামিটার

एमिটার

ऐमीटर

(c) Galvanometer

গেলভেন'মিটাৰ

ग्यालভ्यानोमिটার

गेलभेन'मिটার

गेल्वेनोमीटर

(b) Voltmeter

ভল্টমিটাৰ

ভল্টমিটার

भल्टमिটার

वोल्टमीटर

(d) Multimeter

মাল্টিমিটাৰ

माल्टिमिটার

माल्टिमिটার

मल्टीमीटर

(vi) Which of the following is a conventional source of energy ?

তলত উল্লেখিত কোনটো পৰম্পৰাগত শক্তিৰ উৎস ?

নিম্নোক্ত কোনটি পৰম্পৰাগত শক্তিৰ উৎস ?

गाहायाव मख'नाय माबे सोलिबोथा शक्तिनि फुंछा ?

निम्न में से कौन सा ऊर्जा का पारंपरिक स्रोत है ?

(a) Wind energy

বায়ু শক্তি

বায়ু শক্তি

(b) Nuclear energy

নিউক্লীয় শক্তি

নিউক্লীয় শক্তি

(c) Geo-thermal energy

ভূ-তাপীয় শক্তি

ভূ-তাপীয় শক্তি

ভূমি বিদ্যুৎ শক্তি

ভূতাপীয় উৰ্জা

(d) Wave energy

তৰংগ শক্তি

তৰংগ শক্তি

গুথাল শক্তি

তৰংগ উৰ্জা

(vii) Which of the following can deplete Ozone layer ?

তলত উল্লেখিত কোনে অ'জেন স্তৰ অবক্ষয় কৰিব পাৰে -

নিম্নোক্ত কোনটি ওজন স্তৰ অবক্ষয় কৰতে পাৰে ?

गाहायाव मख'नाय माबेया अ'जन थोरफो जामख' होनो हायो ?

निम्न में से कौन ओजोन परत को अपक्षयित कर सकता था ?

(a) Chloroflouro carbon

ক্ল'ৰ'ফ্ল'ৰ' কাৰ্বন

ক্লোরোফ্লোরো কাৰ্বন

ক্ল'ৰ'ফ্ল'ৰ' কাৰ্বন

(b) Nitrogen

নাইট্র'জেন

নাইট্রোজেন

নাইট্র'জেন

ক্লোরোফ্লুরো কাৰ্বন

নাইট্রোজেন

(c) Hydrogen

হাইড্র'জেন

হাইড্রোজেন

হাইড্র'জেন

হাইড্রোজেন

~~(d) Oxygen~~

অক্সিজেন

অক্সিজেন

অক্সিজেন

অক্সিজেন

(viii) Which of the following constitute a food chain ?

তলত উল্লেখ কৰা কোনখিনিয়ে খাদ্য শৃংখল গঠন কৰে ?

নিম্নোক্ত কোনগুলি খাদ্য শৃংখল গঠন কৰে ?

গাছায়াব মল'নায় মাৰেয়া জামুং জিনজি দায়ো ?

নিম্ন মেঁ সে কৌন আহাৰ শৃংখলা কা নিৰ্মাণ কৰতে হৈঁ ?

(a) Grass, Wheat and Mango

গাছ, ঘেহুঁ আৰু আম

ঘাস, গম এবাং আম

গাংসো, গম আরো থাইজৌ

ঘাস, গেহুঁ তথা আম

(b) Grass, Goat and Human

গাছ, ছাগলী আৰু মানুহ

ঘাস, ছাগল এবাং মানুহ

গাংসো, বোৰমা আরো মানসি

ঘাস, বকরী তথা মানব

(c) Goat, Cow and Elephant

ছাগলী, গৰু আৰু হাতি

ছাগল, গৰু এবাং হাতি

বোৰমা, মোসৌ আরো মৈদেৰ

বকরী, গায়া তথা হাথী

(d) Grass, Fish and Goat

গাছ, মাছ আৰু ছাগলী

ঘাস, মাছ এবং ছাগল

गांसो, ना आरो बोरमा

घास, मछली तथा बकरी

(ix) Which of the following is responsible for change in the curvature of eye lenses ?

তলত উল্লেখিত কিহৰ বাবে চকুৰ লেন্‌ছৰ বক্ৰতা পৰিবৰ্তন হয় ?

নিম্নোক্ত কোনটিৰ জন্য চোখৰ লেন্সৰ বক্ৰতা পৰিবৰ্তন হয় ?

गाहायाव मख'नाय मानि थाखाय मेगन लेन्सनि खेँखाया सोलायनाय जायो ?

अभिनेत्र लेंस की वक्रता में परिवर्तन के लिए निम्न में से कौन उत्तरदायी है ?

(a) Retina

অক্ষিপট

অক্ষিপট

रेटिना

दृष्टिपटल

(b) Iris

চকুৰ পতা

চোখৰ পাতা

इरिस

परितारिका

(c) Ciliary muscles

চিলিয়াৰী পেশী

সিলিয়াৰী পেশী

सिलियारि गेहेन

पद्मभी पेशियाँ

(d) Optic nerve

নেত্র স্নায়ু

নেত্র স্নায়ু

सोराडारि स्नायु

दृक् तंत्रिका

(x) The focal length of a lens is 1 metre. Its power is

লেন্‌ছ এখনৰ ফ'কাছ দৈৰ্ঘ্য 1 মিটাৰ, ক্ষমতা হ'ব -

একটি লেন্সের ফোকাস দৈর্ঘ্য 1 মিটার, এর ক্ষমতা হবে -

लेन्स गंसेनि फ'कास जानथाइया 1 मिटर, बेनि गोहोआ जागोन -

किसी लेंस की फोकस दूरी 1 मीटर है। इसकी क्षमता होगी -

(a) 0.5 D

(b) 1 D

(c) 1.5 D

(d) 2 D

2. Choose the correct answer of the following :

তলত দিয়া শুদ্ধ-উত্তৰটো বাছি উলিওৱা :

নিম্নোক্ত শুদ্ধ উত্তৰটি বেছে নাও :

गाहायाव होनाय गेबें फिननायखौ सायख'

निम्न में सही उत्तर चुनिए :

(i) Image formed by a concave mirror is

অবতল দাপোনে গঠিত প্ৰতিবিম্ব

অবতল দৰ্পণে গঠিত প্ৰতিবিম্ব

खरलेब आयनाया सोमजिहोनाय सायखडा -

अवतल दर्पण द्वारा बना प्रतिबिंब होता है -

(a) real and diminished

সং আৰু সংকুচিত

সং এবং সংকুচিত

থার আরো দুইনায়

वास्तविक तथा छोटा

(b) real and enlarged

সং আৰু বিবৰ্ধিত

সং এবং বিবৰ্ধিত

থার আরো দেইনায়

वास्तविक तथा विवर्धित

(c) virtual and enlarged

অসং আৰু বিবৰ্ধিত

অসং এবং বিবৰ্ধিত

থারনডি আরো দেইনায়

आभासी तथा विवर्धित

(d) virtual and diminished

অসং আৰু সংকুচিত

অসং এবং সংকুচিত

থারনডি আরো দুইনায়

आभासी तथा छोटा

(ii) If the refractive index of glass is 1.5, then speed of light in glass is

কাঁচৰ প্ৰতিসৰণাংক 1.5 হলে, কাঁচত পোহৰৰ দ্ৰুতি হ'ব –

কাঁচৰ প্ৰতিসৰনাংক 1.5 হলে, কাঁচে আলোৰ দ্ৰুতি হ'বে –

গ্লাসনি রিফ্রিক্সন বিসানা 1.5 জাযোব্লা, গ্লাসআব সোরাণি খরথিয়া জাগোন

যদি কাঁচ কা অপবৰ্তনাংক 1.5 হৈ, তো কাঁচ মেন্ প্ৰকাশ কী চাল হৈ –

(a) 2×10^8 m/s

(b) 3×10^5 m/s

(c) 2.25×10^8 m/s

(d) 3×10^8 m/s

(iii) Breakdown of glucose into pyruvate takes place in the

গ্লুকোজৰ ভংগন ঘটি পাইৰুভেটে পৰিবৰ্তিত হয় –

গ্লুকোজ এৰ বৈকল্য বা ভাঙ্গন পাইৰুভেটে পৰিবৰ্তিত হয় –

গ্লুক'জনি বায়ফ্লেনানৈ পাইৰুভেটসিম সোলায়নায জাযো –

গ্লুকোজ কা পায়ৰুভেট মেন্ বিখণ্ডন হোতা হৈ –

(a) Cell cytoplasm

কোষৰ কোষপ্ৰসত

কোষৰ সাইটোপ্লাজমে

জিৰাফি রুদৈয়াব

কোশিকা দ্ৰব্য মেন্

(c) Cell membrane

কোষাৱৰণত

কোষৰ মেমব্ৰেনে

জিৰাফি ইন্জুৰাব

কোশিকা ঙিল্লী মেন্

(b) Mitochondria

মাইট'কণ্ড্ৰিয়াত

মাইট'কণ্ড্ৰিয়াতে

মাইট'কণ্ড্ৰিয়ায়াব

মাইট'ক'ণ্ড্ৰিয়া মেন্

(d) Golgi body

গল্গি বডি

গোলগি বডি

গলগি বডিয়াব

গোলগী ব'ডী মেন্

(iv) The energy currency for most of the cellular processes is

বেছিভাগ কোষীয় প্রক্রিয়ার কোষীয় মুদ্রা হচ্ছে

বেশির ভাগ কোষীয় প্রক্রিয়ার কোষীয় মুদ্রা হলো

গোবাসিন জিঅক্সিজেনি অক্সিজেনি থালায় শক্তি বাহাযলুবা জাদোঁ -

অধিকাংশ কোষিকীয় প্রক্রমোঁ কে লিএ ঊর্জা মুদ্রা হৈ -

(a) ADP

(b) AMP

(c) ATP

(d) CO₂

(v) The gap between the two neurons is called a

দুটা স্নায়ুকোষের মাজের শূন্য ঠাইখিনিক বোলা হয় -

দুটি স্নায়ুকোষের মাঝের ব্যবধানটিকে বলে

মোননৈ বিসোমজিঅক্সিজেনি গেজেরনি লাংদাং জাযগাখৌ বুডো

দো তন্ত্রিকা কোষিকাওঁ কে মধ্য রিক্ত স্থান কো কহতে হৈ -

(a) dendrite

(b) synapse

ডেনড্রাইট

সাইনেপ্স

ডেনড্রাইট

সাইন্যাপস

ডেনড্রাইট

সাইনেপস

দ্রুমিকা

অন্তগ্রন্থন

(c) axon

(d) nerve ending

এক্সন

স্নায়ুপ্রান্ত

অ্যাক্সন

স্নায়ুপ্রান্ত

এক্সন

বিসোম জোবথি

তন্ত্রিকা

তন্ত্রিকা কা অঁতিম সির

(vi) Which of the following is a plant hormone ?

তলৰ কোনটো এবিধ উদ্ভিদ হৰম'ন ?

নিম্নোক্ত কোনটি একপ্রকারের উদ্ভিদ হরমোন ?

गाहायनि माबे मोनसे लाइफां हरमन

निम्न में से कौन सा एक पादप हार्मोन है ?

(a) Insulin

ইনসুলিন

ইনসুলিন

ইনসুলিন

ইসুলিন

(b) Thyroxin

থাইরক্সিন

থাইরোক্সিন

থাইরক্সিন

থাইরোক্সিন

(c) Oestrogen

ইষ্ট্র'জেন

ইষ্ট্রোজেন

ইস্ট্র'জেন

এস্ট্রোজেন

(d) Cytokinin

চাইট'কাইনিন

সাইটোকাইনিন

সাইট'কাইনিন

সাইটোকাইনিন

(vii) The process of giving rise to new individual organisms from the body parts of many fully differentiated organisms is known as

ভিন্ন অংগ বিশিষ্ট বহু জীবই সিহঁতৰ দেহৰ কোনো অংগৰ পৰাই নতুন এটা প্রজন্মৰ জীব উৎপত্তি কৰি ল'ব পৰা প্রক্রিয়াটোক বোলা হয় -

ভিন্ন অঙ্গ বিশিষ্ট বহু জীব তাদের দেহের কোনো অঙ্গ থেকে নতুন একটি প্রজন্মের জীব উৎপত্তি করার প্রক্রিয়াটিকে বলে

গোৰা আৰু বোখাব জানায় গাবসোরনি দেহা বাহাগোনিফ্রায় গোদান এখুথা জিব সোরজিনো হানায় বিখান্থিখৌ বুনায জায়ো -

पूर्णरूपेण विभेदित जीव अपने कायिक भाग अर्थात् टुकड़ों से नए जीव में विकसित हो जाते हैं ।

इस प्रक्रिया को कहते हैं -

(a) Regeneration

পুণৰ জীৱন

পুনৰ্জীবন

ফিনউজিনায

পুনৰ্জনন

(b) Budding

মুকুলোদ্গম

মুকুলোদ্গম

মেগন আঁখাৱনায

মুকুলন

(c) Fragmentation

বিভংগন

বিভঞ্জন

খোন্দো খালামনায

খণ্ডন

(d) Fission

দ্বিখণ্ডন বা বিভাজন।

দ্বিখণ্ডন বা বিভাজন।

সোখাৱনায

বিখণ্ডন

(viii) Binary fission occurs in

দ্বি-বিভাজন প্ৰক্ৰিয়া সংঘটিত হয় –

দ্বি-বিভাজন প্ৰক্ৰিয়া সংঘটিত হয় –

খাবনৈ সোখাৱনায বিখান্ধি জাথাযা জাযো –

দ্বিখণ্ডন হোতা হৈ –

(a) Amoeba

এমিবা

অ্যামিবাতে

এমিবা যাব

অমীবা মেন

(b) Paramoecium

পেৰামেচিয়ামত

প্যারামেসিয়ামতে

পেৰামেসিয়াম আব

পৈৰামিশিয়াম মেন

(c) Planaria

প্লেনেৰিয়া

প্ল্যানেরিয়া

প্লেনেৰিয়া যাব

প্লেনেৰিয়া মেন

(d) All of these

এই আটাইবোৰতে।

এই সবগুলিতে।

বে গাসেনিয়াবৰো

সমী মেন

(ix) An example of homologous organs are

সমসংস্থ অংগৰ এটা উদাহৰণ হৈছে –

সমসংস্থ অঙ্গৰ একটি উদাহৰণ হলো –

महरसे अंगनि मोनसे बिदिन्थिया जादों –

समजात अंगों का एक उदाहरण हैं –

(a) wings of a bird and a bat

চৰাইৰ ডেউকা আৰু বাদুলিৰ ডেউকা ।

পাখীৰ ডানা এবং বাদুৱেৰ ডানা ।

दाउनि गांखं आरो बादामालिनि गांखं

एक पक्षी और चमगादड़ के पंख

(b) wings of a butterfly and a bat

পখিলাৰ পাখি আৰু বাদুলিৰ ডেউকা ।

প্রজাপতিৰ ডানা এবং বাদুৱেৰ ডানা ।

सिखिरिनि गां आरो बादामालिनि गांखं

एक तितली और चमगादड़ के पंख

(c) wings of a pigeon and hands of man

পাৰৰ পাখি আৰু মানুহৰ হাত ।

কবুতৰ বা পায়ৱাৰ ডানা এবং মানুহেৰ হাত ।

फारौनि गां आरो मानसिनि आखाइ

एक कबूतर के पंख और मानव के हाथ

(d) wings of a parrot and a honey bee

ভাটো চৰাইৰ পাখি আৰু মৌমাখিৰ পাখি ।

টিয়াপাখিৰ ডানা এবং মৌমাখিৰ ডানা ।

बाथ' दाउनि गां आरो बेरे मौनि गां-

एक तोते और मधुमक्खी के पंख

- (x) Which of the following chromosome sets will determine the male sex in a human infant ?

তলৰ কোনযোৰ ক্রম'জ'মে মানুহৰ সন্তানৰ ক্ষেত্ৰত পুৰুষ লিংগ নিৰ্দ্ধাৰণ কৰিব ?

নিম্নোক্ত কোন ক্রোমোজোম জোড়াটি মানুহৰ সন্তানৰ ক্ষেত্ৰে পুৰুষ লিঙ্গ নিৰ্দ্ধাৰণ কৰবে ?

गाहायनि माबे ज'रा क्र'म'ज'आ मानसिनि गथ'सनि बेलायाव हौवानि आथोन थि खालामगोन ?

निम्न में से कौन सा गुणसूत्र का युग्म मानव नवजात में पुरुष (लड़का) लिंग का निर्धारण करेगा ?

- (a) XX (b) XY
(c) XO (d) YO

3. Fill in the gaps :

1 × 10 = 10

খালী ঠাই পূৰণ কৰা :

শূন্যস্থান পূৰ্ণ কৰো :

लांदां जायगा आबुं खालाम -

रिक्त स्थानों की पूर्ति कीजिए :

- (i) The hydrocarbon which is the major component of Compressed Natural Gas (CNG) is _____.

চাপ সংকুচিত প্রাকৃতিক গেছৰ প্রধান উপাদান হাইড্ৰ'কাৰ্বন বিধ হ'ল _____।

চাপ সংকুচিত প্রাকৃতিক গ্যাসের প্রধান উপাদান হাইড্রোকাৰ্বনগুলি হলো _____।

नारसेबनाय मिथिंगायारि गेसनि गाहाइ थाफादेर हाइड्र'कार्बनआ जाबाय _____

हाइड्रोकार्बन जो संपीडित प्राकृतिक गैस का मुख्य उपादान है _____।

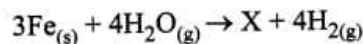
- (ii) The product 'X' of the following reaction is

তলৰ বিক্ৰিয়াটোৰ বিক্ৰিয়াজাত পদাৰ্থ 'X' হল

নীচের বিক্ৰিয়াটির বিক্ৰিয়াজাত পদাৰ্থ 'X' হলো

गाहायनि फिनजाथाइनि फिनजाथा मुवा 'X' आ जाबाय

निम्न अभिक्रिया में उत्पादक 'X' है _____

(iii) When iron is mixed with nickel and chromium, we get an alloy named _____.

লোহৰ লগত নিকেল আৰু ক্রমিয়াম মিহলালে আমি এটা সংকৰ ধাতু পাওঁ, যাৰ নাম _____।

লোহাৰ সঙ্গে নিকেল এবং ক্রমিয়াম মিশ্রিত করলে আমরা একটি সংকর ধাতু পাই, যাৰ নাম _____।

নিকেল আরো ক্রমিয়ামখৌ सोरजों गलायदेरोब्ला जों मोनसे गलाइ धातु मोनो, जायनि मुडा _____।

लोहे को नीकेल और क्रोमियम के साथ मिलाने से हमें _____ नामक संकर धातु प्राप्त होता है।

(iv) The process by which some organisms fulfil their carbon and energy requirements and yields their stored form of energy is _____.

_____ হৈছে এটা প্রক্রিয়া যাৰ দ্বাৰা কিছুমান জীৱই সিহঁতৰ কাৰ্বন আৰু শক্তিৰ চাহিদা পূৰণ কৰে আৰু সিহঁতৰ সঞ্চিত ৰূপত থকা শক্তি উৎপাদন কৰে।

_____ হলো একটি প্রক্রিয়া যাৰ দ্বাৰা কতকগুলি জীৱ তাদেৰ কাৰ্বন এবং শক্তিৰ চাহিদা পূৰ্ণ কৰে এবং তাদেৰ সঞ্চিত ৰূপে থকা শক্তি উৎপাদন কৰে।

_____ আ जादों मोनसे बिखान्थि जायनि जोहै खायसे जिबफोरा बिसोरनि कार्बन आरो शक्तिनि गोनांथिखौ आबुं खालामो आरो बेफोरखौ शक्तिनि, दोनथुमनाय महराय सोलायो।

_____ प्रक्रिया द्वारा कुछ जीव कार्बन और ऊर्जा की अपनी जरूरतों को पूरा करते हैं और अपनी भंडारित ऊर्जा को बाहर निकालते हैं।

(v) _____ and _____ are the reproductive parts of a flower which contain the germ – cells.

_____ আৰু _____ হ'ল এপাহ ফুলৰ প্রজনন অংগ য'ত জনন কোষ বিলাক থাকে।

_____ এবং _____ হলো একটি ফুলেৰ প্রজনন অঙ্গ যেখানে জনন কোষগুলি থাকে।

_____ आरो _____ जाबाय बारसे बिबारनि आजाय अंग जेराव आजाय जिबखिफोरा थायो।

_____ और _____ पुष्प के जनन भाग हैं जिनमें जनन कोशिकाएँ होती हैं।

(vi) A feedback mechanism regulates the action of the _____.

ফিডবেক পদ্ধতিৰ দ্বাৰা _____ ৰ ক্ৰিয়া নিয়ন্ত্ৰণ হয়।

ফিডব্যাক পদ্ধতি দ্বাৰা _____ এৰ ক্ৰিয়া নিয়ন্ত্ৰণ হয়।

মোনসে সুফুফিননায জুখি আদৰা _____ নি জাথাইখৌ সামলায়।

ফিডবৈক পদ্ধতি _____ কী ক্ৰিয়া কা নিয়ন্ত্ৰণ কৰতা হৈ।

(vii) The _____ mirror is used as rear view in vehicles.

গাড়ীৰ পিছলৈ চোৱাত _____ দাপোন ব্যবহৃত হয়।

গাড়ীৰ পিছন দিক দেখাৰ জন্য _____ দৰ্পন ব্যবহৃত হয়।

গাৱিনি অনফাৰসে নাযনো _____ আযনা বাহাযনায জায়ো।

_____ দৰ্পণ কা উপযোগ বাহনোঁ কে পশ্চ-দৃশ্য দৰ্পণোঁ কে ৰূপ মৈ কীয়া জাতা হৈ।

(viii) In electric generator, energy converted from _____ energy to _____ energy.

বৈদ্যুতিক জেনেৰেটত _____ শক্তিৰ পৰা _____ শক্তিলৈ ৰূপান্তৰ হয়।

বৈদ্যুতিক জেনেৰেটৰে _____ শক্তি থেকে _____ শক্তিতে ৰূপান্তৰ হয়।

মোব্লিৰ জেনেৰেটৰ আ _____ সক্তিখৌ _____ শক্তিসিম সোলায়ো।

বিদ্যুত জনিত মৈ ঊৰ্জা কা ৰূপান্তৰণ _____ ঊৰ্জা সে _____ ঊৰ্জা মৈ হোতা হৈ।

(ix) The 3rd trophic level of a food chain is _____.

খাদ্য শৃংখলৰ তৃতীয় স্তৰটো হ'ল _____।

খাদ্য শৃংখলৰ তৃতীয় স্তৰটি হ'লো _____।

জামুঁ জিনজিনি থামথি থোৱফোআ জাৰায় _____।

আহাৰ শৃংখলা কা তৃতীয় পোষী স্তৰ হৈ _____।

(x) When combustion takes place in insufficient air (oxygen) _____ gas produces.

কম অক্সিজেনৰ উপস্থিতিত পদাৰ্থ দহন কৰিলে _____ গেছৰ উৎপন্ন হয়।

কম অক্সিজেনৰ উপস্থিতিতে পদাৰ্থ দহন কৰিলে _____ গ্যাস উৎপন্ন হয়।

কম অক্সিজেনি থাথাইয়াব মুবাখৌ সাবোব্লা _____ গেস সোমজিয়ো।

কম আক্সিজেন কী উপস্থিতি মৈ দহন হোনে পৰ _____ গৈস উত্পন্ন হোতী হৈ।

4. Answer in very short :

1 × 10 = 10

অতি চমুকৈ উত্তৰ দিয়া :

অতি সংক্ষিপ্ত উত্তৰ দাও :

जोबोद सुंथाबै फिननाय हो :

अति संक्षेप में उत्तर दें :

(i) Among K, Na, Ca and Mg, which one is the least reactive metal ?

K, Na, Ca আৰু Mg ৰ ভিতৰত কোনটোৰ সক্ৰিয়তা আটাইতকৈ কম ?

K, Na, Ca এবং Mg - এর ভিতরে কোনটির সক্ৰিয়তা সব থেকে কম ?

K, Na, Ca আরো Mg নি মাदाव माबेनि सांग्रांधिया बयनिखुइ खम ?

K, Na, Ca और Mg में से कौन सबसे कम सक्रिय धातु है ?

(ii) On heating gypsum at 373 K, it loses water molecule and produces a white powder. What is the chemical formula of the white powder ?

জিপছামক 373 K উষ্ণতাত উত্তপ্ত কৰিলে পানীৰ অণু হেৰুওই এবিধ বগা পাউদাৰৰ উৎপন্ন হয়। বগা পাউদাৰ বিধৰ ৰাসায়নিক সংকেত লিখা।

জিপসামকে 373 K উষ্ণতায় উত্তপ্ত করলে জলের অণু হারিয়ে একপ্রকারের সাদা পাউডার উৎপন্ন হয়। সাদা পাউডারটির ৰাসায়নিক সংকেত লেখো।

जिपसामखौ 373 K दुंथाइयाव फुदुडोब्ला बेयो दै गुन्द्रामाखौ नागारनानै रोखोमसे गुफुर पाउदार सोमजियो। रोखोमसे गुफुर पाउडारनि रासायनारि फरमुलाखौ लिं ?

जिप्सम को 373 K पर गर्म करने पर यह जल के अणुओं को त्याग करता है तथा एक सफेद चूर्ण बनाता है। इस सफेद चूर्ण का रासायनिक संकेत क्या है ?

(iii) Write the thermite reaction.

থার্মিট বিক্রিয়াটো লিখা।

থার্মিট বিক্রিয়াটি লেখো।

থার্মিট ফিনজাথাইছৌ লির।

থার্মিট अभिक्रिया को लिखिए।

(iv) Sodium react violently with cold water and immediately catches fire due to the liberation of a particular gas. Identify the gas :

ছ'ডিয়াম ধাতুৰে ঠাণ্ডা পানীৰ লগত প্ৰবল বেগে বিক্ৰিয়া কৰাৰ ফলত এক বিশেষ ধৰনৰ গেছৰ উৎপন্ন হয় যাৰ ফলস্বৰূপে নিমিষতে জুই জ্বলি উঠে। সেই বিশেষ গেছ বিধ চিনাক্ত কৰা।

সোডিয়াম ধাতু ঠাণ্ডা জলৰ সঙ্গ প্ৰবল বেগে বিক্ৰিয়া কৰাৰ ফলে এক বিশেষ ধৰণৰ গ্যাস উৎপন্ন হয়। যাৰ ফলস্বৰূপ নিমিষে আগুন জ্বলে ওঠে। সেই বিশেষ গ্যাসটি শনাক্ত কৰো।

स'डियाम धातुवा गुसु दैजों गोखोंयै फिनजाथाइ जानायनि जाहोनाव मोनसे जुनिया रोखोमनि गेस सोमजियो। जायनि फिथाइ महै हरखाबनो अर जोखाडो। बे जुनिया गेसखौ सिनायथि खालाम।

सोडियम धातु ठंडे जल के साथ तेजी से अभिक्रिया करती है और तत्काल प्रज्वलित हो जाती है। यहाँ उत्सर्जित गैस है ?

(v) What is the least distance of distinct vision of normal eye ?

মানুহৰ সুস্থ চকুৰ বাবে স্পষ্ট দৃষ্টিৰ ন্যূনতম দূৰত্ব কিমান ?

মানুষের সুস্থ চোখের জন্য স্পষ্ট দৃষ্টির ন্যূনতম দূরত্ব কত ?

मानसिनि मोजां मेगननि थाखाय रोखायै नुनो हानाय खमसिन जानथाइया बेसेबां ?

सामान्य दृष्टि की स्पष्ट दर्शन के लिए न्यूनतम दूरी क्या है ?

(vi) State the S.I. unit of electric charge.

বৈদ্যুতিক আধানৰ S.I. একক লিখা।

বৈদ্যুতিক আধানৰ S.I. একক লেখো।

मोब्लिब सार्जनि S.I. सानगुदि लिर।

विद्युत आवेश का S.I. मात्रक क्या है ?

(vii) Who first discovered that moving magnet can generate electric current in a coil ?

চলমান চুম্বকৰ দ্বাৰা বৰ্তনীত বৈদ্যুতিক প্ৰবাহ সৃষ্টি হোৱাটো কোনে প্ৰথমে আৱিষ্কাৰ কৰিছিল ?

চলমান চুম্বকৰ দ্বাৰা বৰ্তনীতে বৈদ্যুতিক প্ৰবাহ সৃষ্টি হওয়াটি কে প্ৰথম আৱিষ্কাৰ কৰেছিলেন ?

सुम्बक गिर्दिनाथनि जोहै सोंखनथाइयाव मोब्लिब दाहार सोमजिनाथखौ सोर गिबि दिहुनदोंमोन ?

गतिमान चुंबक किसी कुंडली में विद्युत प्रवाह की सृष्टि कर सकता है इसका अविष्कार सर्वप्रथम किसने किया था ?

(viii) What is the approximate percentage of methane in Bio-gas ?

জীৱ ভৰত মিথেনৰ আণুমানিক শতাংশ কিমান ?

জীবভৰে মিথেনৰ আনুমানিক শতাংশ কত ?

जिबारि गेसआव मिथेननि जाफ्राम मान जौखोन्दोआ बेसेबां ?

जैव गैस में मिथेन का प्रतिशत लगभग कितना होता है ?

(ix) What will happen if a person consumes iodine deficient food ?

কোনো এজন ব্যক্তিয়ে যদি আয়ডিনৰ অভাৱগ্ৰস্ত খাদ্য গ্ৰহণ কৰে তেতিয়া কি হ'ব পাৰে ?

কোনো একজন ব্যক্তি যদি আয়োডিনৰ অভাৱগ্ৰস্ত খাদ্য গ্ৰহণ কৰে তখন কি হ'তে পাৰে ?

सोरबा सासे सुबुडा जुदि आय'दिननि आंखाल जानाय जामुं जायो अब्ला मा जानो हागौ ?

यदि कोई व्यक्ति आयोडीन की कमी वाला भोजन ग्रहण करता है, तो क्या हो सकता है ?

(x) How would you define a 'gene' ?

'জিন' এটাৰ সংজ্ঞা তুমি কেনেদৰে দিব ?

একটি 'জিন' এর সংজ্ঞা তুমি কীভাবে দিবে ?

'जिन' मोनसेनि बुंफोरथि नों माबादि होगोन ?

आप "जीन" की परिभाषा कैसे दे सकते हैं ?

5. Determine true or false :

1 × 5 = 5

সত্য বা অসত্য নির্ণয় কৰা :

সত্য বা অসত্য নির্ণয় কৰো :

সৈথো আরো নংখায় দিহুন :

सही या गलत का निर्णय कीजिए :

(i) In modern periodic table, elements are arranged in 18 vertical columns and 7 horizontal rows.

আধুনিক পর্যাবৃত্ত তালিকাত মৌলবোৰক 18টা থিয় স্তম্ভত আৰু 7টা অনুভূমিক শাৰীত সজোৱা হৈছে। ✓

আধুনিক পর্যাবৃত্ত তালিকায় মৌলগুলিকে 18টি উল্লম্ব স্তম্ভে এবং 7টি অনুভূমিক সারিতে সাজানো হয়েছে।

गोदान आन्थोरारि थख'लाइयाव गुदि मुवाफोरखौ मोन 18 थोंगोर जौथं आरो मोन 7 हासेडारि सारियाव साजायनाय जादों।

आधुनिक आवर्त सारणी में, तत्वों को 18 ऊर्ध्व स्तंभों तथा 7 क्षैतिज पंक्तियों में व्यवस्थित किया गया है।

(ii) Precipitation reactions produce insoluble salts.

অধঃক্ষেপন বিক্রিয়াত অদ্রব্য লবণ উৎপন্ন হয়। ✓

অধঃক্ষেপন বিক্রিয়াতে অদ্রব্য লবণ উৎপন্ন হয়।

गोदिज'नाय फिनजाथाइयाव गलियि संखि सोमजियो।

अवक्षेपण अभिक्रिया अविलेय लवण उत्पन्न करती है।

(iii) Non-metals can displace hydrogen from dilute acids.

লঘু এছিডৰ পৰা অধাতুৱে হাইড্ৰ'জেন প্রতিস্থাপিত কৰিব পাৰে। ✗

লঘু অ্যাসিড থেকে অধাতু হাইড্রোজেন প্রতিস্থাপিত করতে পারে।

दैलाव एसिडनिफ्राय धातुनडिआ हाइड्र'जेन दैखारनो हायो।

अधातुएँ तनु अम्लों से हाइड्रोजन को विस्थापित कर सकती हैं।

(iv) Coliform is a group of bacteria, found in human brain.

কলিফর্ম নামৰ বেণ্টেৰিয়াৰ সমষ্টি বিধ মানুহৰ মগজুত পোৱা যায়।

কোলিফর্ম নামেৰ ব্যাকটেরিয়ার সমষ্টিগুলি মানুষের মগজে পাওয়া যায়।

কলিফর্ম মুনি বেক্টেরিয়ানি জথাইছৌ মানসিনি মেলেমাব মোনো।

কॉलीफॉर्म नामक बैक्टेरिया समूह मानव मस्तिष्क में पाये जाते हैं।

(v) Roots, stems and leaves of some plants develop into new plants through vegetative propagation.

কিছুমান উদ্ভিদৰ শিপা, কাণ্ড আৰু পাতৰ পৰা আংগিক বিস্তাৰণৰ যোগেদি নতুন উদ্ভিদৰ সৃষ্টি হয়।

কয়েকটি উদ্ভিদের শিকড়, কাণ্ড এবং পাতা থেকে আঙ্গিক বিস্তারণের মাধ্যমে নতুন উদ্ভিদের সৃষ্টি হয়।

खायसे लाइफानि रोदा, बिथ' आरो बिलाइनिफ्राय मोदोमारि आजायनायनि गेजेरजों गोदान लाइफानि जोनोम जायो।

कुछ पौधों की जड़, तना तथा पत्तियाँ कायिक प्रवर्धन द्वारा विकसित होकर नया पौधा उत्पन्न करती हैं।

SECTION - B

6 Write one method for the preparation of bleaching powder. Write two uses of it.

1 + 1 = 2

ব্লিচিং পাউদাৰ প্ৰস্তুতকৰণৰ এটা পদ্ধতি লিখা। ব্লিচিং পাউদাৰৰ দুটা ব্যৱহাৰ লিখা।

ব্লিচিং পাউডাৰ প্ৰস্তুতকৰণৰ একটি পদ্ধতি লেখো। ব্লিচিং পাউডাৰের দুটি ব্যবহার লেখো।

ब्लिसिं पाउडार बानायनायनि मोनसे आदब लिर। ब्लिसिं पाउडारनि मोननै बाहायनाय लिर।

विरंजक चूर्ण के उत्पादन का एक तरीका लिखिए। इसके दो उपयोग लिखिए।

7. Find the product of the following reactions :

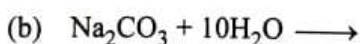
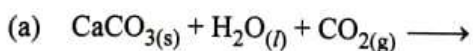
1 + 1 = 2

তলৰ ৰাসায়নিক বিক্ৰিয়াটোৰ উৎপাদিত দ্ৰব্য লিখা।

নিম্নোক্ত প্ৰতিক্ৰিয়াৰ উৎপাদিত দ্ৰব্য বের কৰো :

গাহায়নি ফিনজাথাইয়াব ফিনজাথাখৌ দিহুন :

निम्न अभिक्रियाओं के उत्पाद निकालिए :

8. How metallic character of elements changes across periods and groups of periodic table. Explain. 2

পৰ্যাবৃত্ত তালিকাৰ পৰ্যায় আৰু বৰ্গবোৰত ধাতৱীয় ধৰ্ম কেনেদৰে পৰিবৰ্তন হয় ব্যাখ্যা কৰা।

পৰ্যাবৃত্ত তালিকাৰ পৰ্যায় এবং বৰ্গগুলিতে ধাতবীয় ধৰ্ম কিভাবে পৰিবৰ্তন হয় ব্যাখ্যা কৰো।

आन्थोरारि थख'लाइनि आन्थोर आरो हानजाफोराव धातुआरि धोरोमा माबादि सोलाथो बेखेव।

आवर्त सारणी के आवर्तों और समूहों में तत्त्वों का धात्विक गुणधर्म कैसे परिवर्तित होता है ? वर्णन कीजिए।

9. (a) Reaction between ethanoic acid and sodium carbonate produces a salt, CO_2 and water. What is the salt ? 1

ইথানয়িক এচিড আৰু ছ'ডিয়াম কাৰ্বনেটৰ বিক্ৰিয়াৰ ফলত এটি লৱণ, CO_2 আৰু পানীৰ সৃষ্টি হয়। লৱণ বিধৰ নাম কি ?

ইথানয়িক অ্যাসিড এবং সোডিয়াম কাৰ্বনেটৰ প্ৰতিক্ৰিয়াৰ ফলে একটি লৱণ, CO_2 এবং জলৰ সৃষ্টি হয়। লৱণটিৰ নাম কী ?

इथानयिक एसिड आरो सडियाम कार्बनेटनि गेजेराव फिनजाथाइ जानानै मोनसे संखि, CO_2 आरो दै सोमजियो। संखिनि मुडा मा ?

एथेनाईक अम्ल और सोडियम कार्बोनेट के बीच अभिक्रिया से एक लवण एवं CO_2 और जल उत्पन्न होता है। उत्पन्न लवण क्या है ?

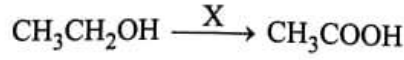
(b) Find 'X' :

'X' কি হয় ?

'X' কি হয় ?

'X' আ মা ?

'X' क्या है ?

1

10. Draw the ray diagram for the image formation by a convex lens, when object is placed at centre of curvature.

2

উত্তল লেন্স এখনৰ ভাঁজ ব্যাসাৰ্ধত লক্ষ্যবস্তু ৰাখি ইয়াৰ প্ৰতিবিম্ব গঠনৰ ৰশ্মিচিত্ৰ অংকন কৰা।

একটি উত্তল লেন্সৰ ভাঁজ ব্যাসাৰ্ধে লক্ষ্যবস্তু ৰেখে এৰ প্ৰতিবিম্ব গঠনৰ ৰশ্মিচিত্ৰ অঙ্কন কৰো।

खंसा लेन्स गंसेनि खेंव्वा मिरुवाव नोजोर मुवा लाखिना बेनि सायखं सोमजिनायनि रोदा सावगारि आखि।

उत्तल लेंस द्वारा बने प्रतिबिंब का एक किरण आरेख खींचिए, जब बिंब वक्रता केन्द्र पर स्थित हो।

11. Decomposition of 2 g of ferrous sulphate crystals when heated generated 1 g solid oxide and two different gases. Identify the solid oxide and both the gases by writing proper chemical reaction.

2

তাপ দিলে 2g ফেৰাছ ছালফেট স্ফটিকৰ বিয়োজন ঘটি 1g গোটা অক্সাইড আৰু দুই ধৰণৰ গেছৰ উৎপন্ন হয়। প্ৰয়োজনীয় ৰাসায়নিক বিক্ৰিয়া লিখি গোটা অক্সাইড বিধক আৰু দুই ধৰণৰ গেছক চিনাক্ত কৰা।

তাপ দিলে 2g ফেৰাস সালফেট স্ফটিকৰ বিয়োজন ঘটে 1g ঘন অক্সাইড এবং দুই ধৰণৰ গ্যাস উৎপন্ন হয়। প্ৰয়োজনীয় ৰাসায়নিক বিক্ৰিয়া লিখে ঘন অক্সাইড এবং দুই ধৰণৰ গ্যাসকে শনাক্ত কৰো।

बिंदु होयोब्ला 2g फेरास सालफेट रग'नि बायस्रानाय जानानै 1g गथा अक्साइड आरो गुबुन मोननै गेस सोमजियो। गोनाथि बादियै रासायनारि फिनजाथाइखौ लिरना गथा अक्साइड आरो गुबुन मोननै गेसखौ सिनायथि खालाम।

2g फेरस सल्फेट के क्रिस्टल को गर्म करने पर वह वियोजित होकर 1g ठोस ऑक्साइड और दो अलग-अलग गैसों का उत्पादन करता है। प्रयोजनीय रासायनिक अभिक्रिया को लिख कर ठोस ऑक्साइड तथा दोनों गैसों को पहचानिए।

12. What do you mean by Corrosion and Rancidity ? Explain with examples. 1 + 1 = 2

ক্ষয়ীভবন আৰু বেনচিডিটি বুলিলে কি বুজা ? উদাহৰণৰ সহায়ত ব্যাখ্যা কৰা।

ক্ষয়ীভবন এবং বেনসিডিটি বলতে কী বোঝ ? উদাহরণ सह व्याख्या करो।

जामख 'नाय आरो सेवथाइ बुडोब्ला मा बुजियो ? बिदिन्धिनि हेफाजाबाव बेखेव।

संक्षारण और विकृत गंधिता से आप क्या समझते हैं ? उदाहरण सहित वर्णन कीजिए।

13. Write four properties of magnetic lines of force. 2

চৌম্বক বলৰেখাৰ চাৰিটা ধৰ্ম লিখা।

চৌম্বক বলৰেখাৰ চাৰিটা ধৰ্ম লেখো।

सुम्बक सालिहांखोफोरनि बोलोनि मोनरै धोरोम लिर।

चुम्बकीय क्षेत्र रेखाओं के चार गुणों को लिखिए।

14. Write two disadvantages of fossil fuels. 2

জীৱাশ্মজাত ইন্ধনৰ দুটা অসুবিধা লিখা।

জীৱাশ্মজাত ইন্ধনৰ দুটি অসুবিধা লেখো।

बेगेन्थाइ ख्राम मुवाफोरनि मोनरै बेखाबु लिर।

जीवाश्मी ईंधन की दो हानियाँ लिखिए।

15. State any two methods in reducing the problem of waste disposal. 2

পেলনীয়া আবৰ্জনাৰ সমস্যা দূৰিকৰণৰ দুটা পদ্ধতি উল্লেখ কৰা।

আবৰ্জনা নিৰ্মূলৰ সমস্যা দূৰীকৰণৰ দুটি পদ্ধতি উল্লেখ কৰো।

आदि बाहायफिननायनि जेंनाखौ खमायनायनि मोनरै आदब मख'।

कचरा निपटान की समस्या कम करने के लिए किन्हीं दो तरीकों का वर्णन कीजिए।

16. Why should we conserve forests and wildlife ?

2

বন আৰু বন্য প্ৰাণীসমূহ কিয় সংৰক্ষণ কৰিব লাগে ?

বন এবং বনপ্ৰাণীসমূহ কেনে সংৰক্ষণ কৰতে হয় ?

हाग्रामा आरो हाग्रामा जिबफोरखौ मानो सैखाथि होनांगौ ?

हमें वन एवं वन्य जीवन का संरक्षण क्यों करना चाहिए ?

17. What is meant by power of accommodation of the eye ?

2

চকুৰ উপযোজন ক্ষমতা বুলিলে কি বুজা ?

চোখেৰ উপযোজন ক্ষমতা বলতে কী बोঝ ?

मेगननि गोरोबहोनाय गोहो बुडोब्ला मा बुजियो ?

नेत्र की समंजन क्षमता से क्या अभिप्राय है ?

18. State two factors does the resistance of a conductor depend.

2

পরিবাহীৰ ৰোধ নিৰ্ভৰ কৰা দুটা কাৰক লিখা ।

পরিবাহীর ৰোধ নিৰ্ভৰ কৰা দুটি কাৰক লেখো ।

दैदेनग्रानि हेंथाया सोनारनाय मोननै जाहोग्राखौ लिर ।

दो कारकों को लिखिए जिन पर किसी चालक का प्रतिरोध निर्भर करता है ।

19. An electric motor takes 5 A from a 220 V line. Determine the power of the motor and the energy consumed in 2 hours.

2

এটা বৈদ্যুতিক মটৰে 220 V লাইনৰ পৰা 5 A প্ৰবাহ লয় । মটৰটোৰ ক্ষমতা আৰু 2 ঘণ্টাত ই ব্যয় কৰা শক্তি উলিওৱা ।

একটি বৈদ্যুতিক মোটর 220 V লাইন থেকে 5 A প্ৰবাহ নেয় । মোটৰটিৰ ক্ষমতা এবং দুই ঘণ্টায় এটিৰ ব্যয় কৰা শক্তি বের কৰো ।

गंसे मोब्लिब मटरा मोनसे 220 V लाइननिक्राय 5 A बोना लायो । मटरनि गोहो आरो 2 घन्टायाव सोबखांना लानाय शक्तिखौ दिहुन ।

कोई विद्युत मोटर 220 V के विद्युत स्रोत से 5 A विद्युत धारा लेता है । मोटर की शक्ति निर्धारित कीजिए तथा 2 घंटे में मोटर द्वारा उपयुक्त ऊर्जा परिकलित कीजिए ।

20. What is Blood pressure ? What are systolic and diastolic pressures ? What should be the normal systolic as well as diastolic pressure values of a normal person ?

$$\frac{1}{2} + 1 + \frac{1}{2} = 2$$

ৰক্তচাপ কি ? চিষ্ট'লিক আৰু ডায়েষ্ট'লিক চাপ কি ? এজন মানুহৰ সাধাৰণ চিষ্ট'লিক চাপ আৰু ডায়েষ্ট'লিক চাপৰ মাত্ৰা কিমান হোৱা উচিত ?

ৰক্তচাপ কী ? সিষ্টোলিক এবং ডায়েষ্টোলিক চাপ কী ? একজন মানুষের সাধাৰণ সিষ্টোলিক চাপ এবং ডায়েষ্টোলিক চাপের মাত্ৰা কত হওয়া উচিত ?

ঐ নাৰথাইয়া মা ? থনথ্ন'নায নাৰথাই আরো गोसारथि नाऱथाइया मा ? सासे मानसिनि सरासनस्रा थनथ्न'नाय नाऱथाइ आऱो गोसारथि नाऱथाइनि बिबाडा बेसेबां जानो नांगौ ?

रक्तदाब क्या है ? प्रकुंचन दाब और अनुशिथिलन दाब क्या हैं ? मानव का सामान्य प्रकुंचन और अनुशिथिलन दाब क्या होगा ?

OR / নাইবা / অথবা / एबा / अथवा

What is lymph ? How does it differ from plasma ? What are their functions ?

$$\frac{1}{2} + \frac{1}{2} + 1 = 2$$

লসিকা কি ? প্লাজমাত কৈ ই কেনেদৰে পৃথক ? এইবোৰৰ কাৰ্যসমূহ কি কি ?

লসিকা কী ? प्लाज्मा থেকে এটি কীভাবে পৃথক ? এগুলির কার্যসমূহ কি কি ?

लिम्फा मा ? प्लाज्मानिखुइ बेयो माबोरै जुदा ? बेफोरनि ख्रामानिफोरा मा मा ?

लसीका क्या है ? यह प्लाज्मा से भिन्न कैसे है ? इनके कार्य क्या हैं ?

21. What is a neuromuscular junction ? How does a nerve impulse travels from one part to the other part of the body ?

$$\frac{1}{2} + 1\frac{1}{2} = 2$$

স্নায়ুপেশীৰ সংযোজন কি ? শৰীৰৰ এটা অংশৰ পৰা আন অংশলৈ স্নায়ুপ্ৰেৰণা কেনেদৰে প্ৰবাহিত হয় ?

স্নায়ুপেশীৰ সংযোজন কী ? शरीরের একটি अंश থেকে অপর অংশে স্নায়ুপ্ৰেৰণা কিভাবে প্ৰবাহিত হয় ?

बिसोम मोदोमारि जंसनआ मा ? देहानि मोनसे बाहागोनिफ्राय गुबुन मोनसे बाहागोसिम बिसोम मोनदांथिया माबोरै दावगायो ?

तंत्रिका पेशीय संधि क्या है ? तंत्रिक आवेग का संवहन शरीर के एक भाग से दूसरे भाग तक कैसे होता है ?

OR / নাইবা / অথবা / एबा / अथवा

Draw a neat labelled diagram of a nerve cell and state its function.

1½ + ½ = 2

স্নায়ুকোষ এটাৰ এখন পৰিষ্কাৰ চিহ্নিত চিত্ৰ আঁকা আৰু তাৰ কাৰ্য ব্যক্ত কৰা।

একটি স্নায়ুকোষৰ একটি পৰিষ্কাৰ চিহ্নিত চিত্ৰ আঁক এবং তার कार्य व्यक्त करो।

बिसोम जिब्रिनि मोनसे साखोन सिखोन दिन्धिफुं सावगारि आखि आरो बेनि खामानिखौ बेखेव।

एक तंत्रिका कोशिका की संरचना बनाइए तथा इसके कार्य का वर्णन कीजिए।

22. Give the differences between binary fission and multiple fission.

2

দ্বি-বিভাজন আৰু বহুবিভাজনৰ মাজৰ পাৰ্থক্য দৰ্শোৱা।

দ্বি-বিভাজন এবং বহুবিভাজনের মধ্যে পার্থক্য দেখাও।

खावनै सोखावनाय आरो बां सोखावनायनि गेजेराव फाराग दिन्धि।

द्विखंडन और बहुखंडन में अंतर स्पष्ट कीजिए।

OR / নাইবা / অথবা / এবা / অথবা

State the advantages in plants raised through vegetative propagation.

2

আঙ্গিক বিস্তাৰণ পদ্ধতিৰ দ্বাৰা উৎপাদন কৰা উদ্ভিদ সমূহৰ ক্ষেত্ৰত কি কি সুবিধা পোৱা যায় ব্যক্ত কৰা।

आङ्गिक विस्तारण पद्धति द्वारा उत्पन्न कर्ता उद्भिद समूहर् क्षेत्रे कि कि सुविधा पाव्ता यय व्यक्त करो।

मोदोमारि आजायनाय आदबजो दिहुनजानाय लाइफांफोरनि बेलायाव मा मा खाबु मोननो हायो बेखेव।

कायिक प्रवर्धन के द्वारा उगाये गये पौधों मे क्या-क्या सुविधाएँ होती हैं लिखिए।

23. What factors could lead to the rise of a new species ?

2

এটা নতুন প্ৰজাতিৰ উৎপত্তিৰ বাবে কি কি কাৰকে অৰিহণা যোগায় ?

একটি नतून प्रजातिर् उৎपत्तिर् जन्य कि कि कारक अनुप्रेरणा देय ?

मोनसे गोदान हारिसा सोमजिनायनि थाखाय मा मा जाहोग्राया बिहोमा होयो ?

वे कौन से कारक हैं जो नयी स्पीशीज के उद्भव में सहायक हैं ?

OR / নাইবা / অথবা / এবা / অথবা

If both parents as well as the children are found to possess light eye colour then, according to you the light eye colour trait is of dominant or recessive nature ? Explain why or why not. 2

যদি পিতৃ-মাতৃ দুয়োজনকে লৈ তেওঁলোকৰ সম্ভাৱন সকলোও চকুৰ পাতল বৰণ বহন কৰে তেনেহ'লে চকুৰ পাতল বৰণৰ চাৰিত্ৰিক বৈশিষ্ট্যটো তোমাৰ মতে প্ৰভাৱী নে অ-প্ৰভাৱী স্বভাৱৰ হ'ব ? কিয় হয় বা নহয় ব্যাখ্যা কৰা।

যদি পিতা-মাতা দুইজনকে নিয়ে তাদের সম্ভাৱনা চোখেৰ হালকা বৰ্ণ বহন কৰে তাহলে চোখেৰ হালকা বৰ্ণৰ চাৰিত্ৰিক বৈশিষ্ট্যটি তোমাৰ মতে প্ৰভাৱী না অ-প্ৰভাৱী স্বভাৱৰ হ'বে ? কেন হয় বা হয় না ব্যাখ্যা কৰো।

জুদি ৰিফা - ৰিমা সানৈখৌৰো লানানৈ ৰিসোৱনি গথ'সা গাসৌৰো মেগননি গোৰা গাৰ ৰোগাযো ৰিদিব্লা মেগননি গোৰা গাৰ ৰোগানায়নি লৈখৌন আৱজিনায়া নৌনি ৰাদিব্লা গাদৰনাথ না গাদৰ জানাথ আখুনি জাগোন ? মানো জাগোন এৰা জায়া ৰেখেব।

यदि जनक (माता-पिता) तथा बच्चों दोनों की आँखें हलके रंग की हों तो आपके हिसाब से आँखों के हलके रंग का लक्षण प्रभावी है अथवा अप्रभावी ? वर्णन कीजिए क्यों अथवा क्यों नहीं ?

24. (a) Comment on the electrical conductivity of ionic compounds in solid and molten states. 1 + 1 = 2

আয়নীয় যৌগৰ কঠিন অৱস্থা আৰু বিগলিত অৱস্থাত বিদ্যুত পৰিবাহিতাৰ বিষয়ত আলোচনা কৰা।

আয়নীয় যৌগৰ কঠিন অৱস্থা এবং বিগলিত অৱস্থায় বিদ্যুৎ পৰিবাহীতাৰ বিষয়ে আলোচনা কৰো।

आयनारि खौसेनि गथा थाथाइ आरो गलिनाथ थाथाइयाव मोब्लिब दैदेननायनि सोमोन्दै सावराय।

आयनिक यौगिकों की ठोस तथा विलयन में विद्युत चालकता पर आलोचना कीजिए।

(b) How electrolytic reduction is used for the extraction of metals ?

1

ধাতু নিষ্কাশনত কেনেকৈ বিদ্যুৎ বিজাৰণ পদ্ধতি ব্যৱহাৰ কৰা হয় ?

ধাতু নিষ্কাশনে বিদ্যুত বিজাৰণ পদ্ধতি কিভাবে ব্যবহার করা হয় ?

ধাতু বিজিৰল'নাযাব মোব্লিৰ বিজিৰল'আৰি অক্সিগাৰনায আদৰল' মাৰৌৰ বাহাযনায জাযৌ ?

धातु निष्कर्षण में विद्युत अपघटनी अपचयन का प्रयोग कैसे किया जाता है ?

25. An object of size 7 cm is placed at 27 cm in front of a concave mirror of focal length 18 cm. At what distance from the mirror should a screen be placed, so that a sharp focussed image can be obtained ? Find the size and the nature of the image. 3

18 cm ফ'কাছ দৈৰ্ঘ্যৰ অৱতল দাপোন এখনৰ সন্মুখত 27 cm দূৰত্বত 7 cm আকাৰৰ বস্তু এটা ৰখা হৈছে। দাপোনখনৰ পৰা কিমান দূৰত্বত পৰ্দা এখন ৰাখিলে তাত স্পষ্টকৈ গঠন হোৱা প্ৰতিবিম্ব এটা পোৱা যাব ? প্ৰতিবিম্বৰ আকাৰ আৰু প্ৰকৃতি নিৰ্ণয় কৰা।

একটি 18 cm ফোকাস দৈৰ্ঘ্যৰ অৱতল দৰ্পণৰ সন্মুখে 27 cm দূৰত্বে 7 cm আকাৰৰ একটি বস্তু ৰাখা হয়েছে। দৰ্পণটি থেকে কত দূৰত্বে একটি পৰ্দা ৰাখিলে সেটিতে স্পষ্টভাবে গঠন হওয়া একটি প্ৰতিবিম্ব পাওয়া যাবে ? প্ৰতিবিম্বৰ আকাৰ এবং প্ৰকৃতি নিৰ্ণয় কৰো।

7 সেমি লাউথাইনি মোনসে নোজোৰ মুবাখৌ 18 সেমি ফ'কাস জানথাই গোনাং গংসে খরলেব আয়নানি সিগাডাব 27 সেমি গোজানাব লাখিনায জাদৌ। रोखा सायखं सोमजि'होनो थाखाय फैसालिखौ आयनानिफ्राय बेसेबां गोजानाव लाखिनांगोन ? सायखंनि महर आरो आखुथाइखौ दिहुन।

7 cm साइज का कोई बिंब 18 cm फोकस दूरी के किसी अवतल दर्पण के सामने 27 cm दूरी पर रखा गया है। दर्पण से कितनी दूरी पर किसी परदे को रखें कि उस पर वस्तु का स्पष्ट फोकसित प्रतिबिंब प्राप्त किया जा सके ? प्रतिबिंब का साइज तथा प्रकृति ज्ञात कीजिए।

OR / নাইবা / অথবা / एबा / अथवा

A 2 cm tall object is placed perpendicular to the principal axis of a convex lens of focal length 10 cm. The distance of the object from the lens is 15 cm. Find the nature, position and size of the image. 3

2 cm উচ্চতাৰ বস্তু এটা 10 cm ফ'কাছ দৈৰ্ঘ্যৰ উত্তল লেন্স এখনৰ মুখ্য অক্ষৰ লম্বভাৱে ৰখা হ'ল। লেন্সৰ পৰা লক্ষ্যবস্তুৰ দূৰত্ব 15 cm। প্ৰতিবিম্বৰ প্ৰকৃতি, অৱস্থান আৰু আকাৰ নিৰ্ণয় কৰা।

2 cm উচ্চতাৰ একাটি বস্তু 10 cm ফোকাস দৈৰ্ঘ্যৰ একাটি উত্তল লেন্সৰ মুখ্য অক্ষৰ সম্মুখে লম্বভাৱে ৰাখা হলো। লেন্স থেকে লক্ষ্যবস্তুৰ দূৰত্ব 15 cm। প্ৰতিবিম্বৰ প্ৰকৃতি অবস্থান এবং আকাৰ নিৰ্ণয় কৰো।

10 সেমি ফ'কাস জানথাইনি গংসে খঁসা লেন্সনি গাহাই অক্ষনি সায়াব 2 সেমি গৌজৌ মোনসে নোজৌ মুবাখৌ থোঁগৌ লাখিনায় জাদৌ। লেন্সনিফ্ৰায় নোজৌ মুবানি জানথাইয়া 15 সেমি। সাযখঁনি আখুথাই, থাবনি আরো সাযখঁনি মहरखौ दिहुन।

कोई 2 cm लंबा बिंब 10 cm फोकस दूरी के किसी उत्तल लेंस के मुख्य अक्ष के लंबवत रखा है। बिंब की लेंस से दूरी 15 cm है। प्रतिबिंब की प्रकृति, स्थिति तथा साइज ज्ञात कीजिए।

26. What is the full form of 'ATP' ? Why is it called as the 'energy currency' for most of the cellular processes ? How do 'ATP' molecules produced ? What is an 'Endothermic process' ? How do 'ATP' molecules used to drive these processes ?

$$\frac{1}{2} + \frac{1}{2} + 1 + \frac{1}{2} + \frac{1}{2} = 3$$

'ATP' ৰ সম্পূৰ্ণৰূপটো কি ? বেছিভাগ কোষীয় প্ৰক্ৰিয়াৰ ক্ষেত্ৰত ইয়াক কোষীয় বা শক্তি মুদ্ৰা বুলি কোৱা হয় কিয় ? 'ATP' - ৰ অনুবোৰ কেনেদৰে উৎপাদিত হয় ? তাপগ্ৰাহী প্ৰক্ৰিয়া কি ? 'ATP' অনুবোৰক এনেবোৰ প্ৰক্ৰিয়া অগ্ৰসৰ কৰাৰ ক্ষেত্ৰত কেনেদৰে ব্যৱহাৰ কৰা হয় ?

'ATP' - এৰ সম্পূৰ্ণ ৰূপটি কী ? বেশিভাগ কোষীয় প্ৰক্ৰিয়াৰ ক্ষেত্ৰে এটিকে কোষীয় বা শক্তিমুদ্ৰা বলা হয় কেন ? 'ATP' - এৰ অণুগুলি কীভাবে উৎপাদিত হয় ? তাপগ্রাহী প্ৰক্ৰিয়া কী ? 'ATP' অণুগুলিকে এধরণের প্ৰক্ৰিয়ায় অগ্ৰসৰ কৰাৰ ক্ষেত্ৰে কীভাবে ব্যৱহাৰ কৰা হয় ?

ATP নি আৰুঁ মহাৰা মা ? গোৰাঁসিন জিৰখিয়াৰি বিখান্থিনি বেলায়াব বেখৌ জিৰখিয়াৰি এৰা শক্তি বাহায়ালু হোননা বুঁনায় জায়ো মানো ? 'ATP' নি গুন্দ্ৰামাফোৰা মাৰৌৰে সোমজিয়ো ? বিতুঁ সোবগ্ৰা বিখান্থিয়া মা ? ATP গুন্দ্ৰামাফোৰখৌ বেফোৰ বিখান্থিয়াব জাহোনায় বেলায়াব মাৰৌৰে বাহায়ানায় জায়ো ?

ए.टी.पी. का संपूर्ण रूप क्या है ? अधिकांश कोशिकीय प्रक्रमों के लिए इसे ऊर्जा मुद्रा क्यों कहते हैं ? आंतरोष्मि प्रक्रम क्या है ? इस प्रक्रम के परिचालन में 'ए.टी.पी.' अणुओं का उपयोग कैसे होता है ?

OR / নাইবা / অথবা / एबा / अथवा

What are the methods of excretion used by the plants to get rid of the excretory materials ?

2 + 1 = 3

How do the strategies differ from that of the animals ?

উপজাত পদার্থবোৰৰ পৰা ৰক্ষা পাবলৈ উদ্ভিদে কি কি নিষ্কাশন প্ৰক্ৰিয়াৰ উপযোগ কৰে ? এই প্ৰক্ৰিয়াত প্ৰয়োগ কৰা কৌশল সমূহ প্ৰাণীয়ে প্ৰয়োগ কৰা কৌশলতকৈ কেনেদৰে বেলেগ ?

উপজাত পদাৰ্থগুলি থেকে ৰক্ষা পাওয়াৰ জন্য উদ্ভিদ কি কি নিষ্কাশন প্ৰক্ৰিয়া উপযোগ কৰে ? এই প্ৰক্ৰিয়াতে প্ৰয়োগ কৰা কৌশলসমূহ প্ৰাণীৰ প্ৰয়োগ কৰা কৌশল থেকে কীভাবে পৃথক ?

नाडि दिहुनजा मुवाफोरनिफ्राय रैखाथि मोननो लाइफाडा मा मा एंगारनाय बिखान्थि बाहायो ? बे बिखान्थियाव बाहायनाय सोलोफोरा जिउआरिया बाहायनाय सोलोनिखुइ माबादियै जुदा ?

उत्सर्जी पदार्थों से छुटकारा पाने के लिए पादप किन उत्सर्जन विधियों का उपयोग करते हैं ? ये युक्तियाँ जंतुओं से भिन्न कैसे हैं ?

